

Neg; verò circa hoc aliquid novi statuit Conc. Trid. in c. 6. s. 23. quia decretum illud loquitur de privilegio fori, non autem de privilegio Canonis, ut sapientia fuit resolutum: unde percuciens Clericum carentem requisitis ibi prescriptis, incidit in sententiam Canonis ad eum modum, quo ante Concilium incidebat.

In glossa in ver. de familia pondera hanc gloss. prope fin. quæ notabiliter vult, ut Prelatis, & Magistris liceat subditos, & scholares etiam in sacris Ordinibus constitutos leviter percucere sine incurfu excommunicationis.

Et dictum glossa efficaciter probatur in hoc §. Si qui verò in primò ubi textus loquitur de percucione ratione officii, quod in Ecclesia obtrinet, ac de Clericis senioribus, qui zelo devotionis percuciant Clericos turbantes divina officia, ad iurisdictionem verba, in minoribus Ordinibus constitutis: nò membra honorabiliora, exceptis gravioribus culpis, non sunt verbis subiicienda, cap. cum beatus, 25. dist. gloss. hic in ver. in minoribus, Host. nu. 2. & similiter in fine ubi agit de correctione familiarium, & propinquorum, addit verba, inferiorum graduum: at verò in medio ubi agit de Prelatis, & Magistris, non restringit se ad Clericos in minoribus, seu inferiorum graduum, sed simpliciter loquitur de subditis, & scholaribus, innuens propterea licitum esse illos correctionis causam moderatè percucere, siue sint in minoribus, siue in sacris Ordinibus, & ita post gloss. firmat Host. n. 2. in ver. Prelatis, dicens: Illi (scilicet Prelati, & Magistri) etiam majores, & constitutos in sacris leviter corrigere possunt, allegat text. in cap. ea que, supra de stat. Monach. c. fin. de Regular. cap. vi. fama, §. Licit, & cap. ex te nore, §. fin. supra eod. & sequuntur Io. Andr. n. 3. vers. Et ibi, & magistri Butr. nu. 22. Anchar. nu. 6. Caud. in hoc §. si quòdò, n. 3. vers. 33. & ibi magistri, & Felin. circa med. vers. Secus à Prelato, vel à Magistro. Idem tenet gloss. in cap. 1. in ver. Et à Magistro, 23. q. 5. quæ propterea hinc infert maiorem potestatem habere Magistrum in discipulum, quam patrem in filium, quia Magistrum postlatum Ordinem adhuc habet eum in potestate, ut hic, & in cap. super eos, supra eod. sed patri datur potestas corrigendi filium quousque sacrum Ordinem receperit.

Gloss. ultima ponderando illa verba inferiorum graduum, colligit à contrario patrem, qui correctionis causa verberat filium in sacris Ordinibus constitutum, incidere in sententiam Canonis: & in hoc gloss. communiter approbatur, licet Barthol. Brixien. in suis questionibus venerabilibus, quest. 87. & quidam alii ex antiquis contrarium fenserint, ut hic per Abb. num. 8. & scripsi plenius in cap. indeorum, num. 47. vers. Inscritar secundò, supra de atate, & qualitat.

Deinde gloss. hinc deducit sacrum Ordinem liberare à patria potestate, quia liberat à servili, quod plus est, si servus, sciente s. 4. dist. sed in hoc secundo dicto gloss. communiter reprobat, ut dixi in cap. indeorum, num. 17. usque in fin. ubi plenissime disputavi hunc articulum, an Ordo facer jus patriæ potestatis solvat.

In glossa in ver. de familia pondera hanc gloss. prope fin. quæ notabiliter vult, ut Prelatis, & Magistris liceat subditos, & scholares etiam in sacris Ordinibus constitutos leviter percucere sine incurfu excommunicationis.

Et dictum glossa efficaciter probatur in hoc §. Si qui verò in primò ubi textus loquitur de percucione ratione officii, quod in Ecclesia obtrinet, ac de Clericis senioribus, qui zelo devotionis percuciant Clericos turbantes divina officia, ad iurisdictionem verba, in minoribus Ordinibus constitutis: nò membra honorabiliora, exceptis gravioribus culpis, non sunt verbis subiicienda, cap. cum beatus, 25. dist. gloss. hic in ver. in minoribus, Host. nu. 2. & similiter in fine ubi agit de correctione familiarium, & propinquorum, addit verba, inferiorum graduum: at verò in medio ubi agit de Prelatis, & Magistris, non restringit se ad Clericos in minoribus, seu inferiorum graduum, sed simpliciter loquitur de subditis, & scholaribus, innuens propterea licitum esse illos correctionis causam moderatè percucere, siue sint in minoribus, siue in sacris Ordinibus, & ita post gloss. firmat Host. n. 2. in ver. Prelatis, dicens: Illi (scilicet Prelati, & Magistri) etiam majores, & constitutos in sacris leviter corrigere possunt, allegat text. in cap. ea que, supra de stat. Monach. c. fin. de Regular. cap. vi. fama, §. Licit, & cap. ex te nore, §. fin. supra eod. & sequuntur Io. Andr. n. 3. vers. Et ibi, & magistri Butr. nu. 22. Anchar. nu. 6. Caud. in hoc §. si quòdò, n. 3. vers. 33. & ibi magistri, & Felin. circa med. vers. Secus à Prelato, vel à Magistro. Idem tenet gloss. in cap. 1. in ver. Et à Magistro, 23. q. 5. quæ propterea hinc infert maiorem potestatem habere Magistrum in discipulum, quam patrem in filium, quia Magistrum postlatum Ordinem adhuc habet eum in potestate, ut hic, & in cap. super eos, supra eod. sed patri datur potestas corrigendi filium quousque sacrum Ordinem receperit.

Gloss. ultima ponderando illa verba inferiorum graduum, colligit à contrario patrem, qui correctionis causa verberat filium in sacris Ordinibus constitutum, incidere in sententiam Canonis: & in hoc gloss. communiter approbatur, licet Barthol. Brixien. in suis questionibus venerabilibus, quest. 87. & quidam alii ex antiquis contrarium fenserint, ut hic per Abb. num. 8. & scripsi plenius in cap. indeorum, num. 47. vers. Inscritar secundò, supra de atate, & qualitat.

Deinde gloss. hinc deducit sacrum Ordinem liberare à patria potestate, quia liberat à servili, quod plus est, si servus, sciente s. 4. dist. sed in hoc secundo dicto gloss. communiter reprobat, ut dixi in cap. indeorum, num. 17. usque in fin. ubi plenissime disputavi hunc articulum, an Ordo facer jus patriæ potestatis solvat.

In glossa in ver. de familia pondera hanc gloss. prope fin. quæ notabiliter vult, ut Prelatis, & Magistris liceat subditos, & scholares etiam in sacris Ordinibus constitutos leviter percucere sine incurfu excommunicationis.

Et dictum glossa efficaciter probatur in hoc §. Si qui verò in primò ubi textus loquitur de percucione ratione officii, quod in Ecclesia obtrinet, ac de Clericis senioribus, qui zelo devotionis percuciant Clericos turbantes divina officia, ad iurisdictionem verba, in minoribus Ordinibus constitutis: nò membra honorabiliora, exceptis gravioribus culpis, non sunt verbis subiicienda, cap. cum beatus, 25. dist. gloss. hic in ver. in minoribus, Host. nu. 2. & similiter in fine ubi agit de correctione familiarium, & propinquorum, addit verba, inferiorum graduum: at verò in medio ubi agit de Prelatis, & Magistris, non restringit se ad Clericos in minoribus, seu inferiorum graduum, sed simpliciter loquitur de subditis, & scholaribus, innuens propterea licitum esse illos correctionis causam moderatè percucere, siue sint in minoribus, siue in sacris Ordinibus, & ita post gloss. firmat Host. n. 2. in ver. Prelatis, dicens: Illi (scilicet Prelati, & Magistri) etiam majores, & constitutos in sacris leviter corrigere possunt, allegat text. in cap. ea que, supra de stat. Monach. c. fin. de Regular. cap. vi. fama, §. Licit, & cap. ex te nore, §. fin. supra eod. & sequuntur Io. Andr. n. 3. vers. Et ibi, & magistri Butr. nu. 22. Anchar. nu. 6. Caud. in hoc §. si quòdò, n. 3. vers. 33. & ibi magistri, & Felin. circa med. vers. Secus à Prelato, vel à Magistro. Idem tenet gloss. in cap. 1. in ver. Et à Magistro, 23. q. 5. quæ propterea hinc infert maiorem potestatem habere Magistrum in discipulum, quam patrem in filium, quia Magistrum postlatum Ordinem adhuc habet eum in potestate, ut hic, & in cap. super eos, supra eod. sed patri datur potestas corrigendi filium quousque sacrum Ordinem receperit.

De Verborum significatione.

Cap. Olim.

S V M M A R I U M.

- 1 **P**rivilegiatorum verba sunt interpretanda largissime.
- 2 Declaratur num. 15.
- 3 Beneficia Principum sunt latissime interpretanda, & num. 12.
- 4 Declaratur num. 13. & 14.
- 5 Beneficium in genere quid sit.
- 6 Beneficium appellatio an veniat privilegium, & rescriptum, & num. 13.
- 7 Beneficium strictè ampium quid sit.
- 8 Privilegium quid.
- 9 Privilegio frustra impetratur, quod iure communi competit.
- 10 Rescriptum quid sit, & quid impetretur.
- 11 Rescripta contra iurisdictionem non valent.
- 12 Principii liberalitate temerarium est in diminutionem interpretari.
- 13 Beneficium Principis, quatenus concernit præiudicium tertii, ut privilegium debet strictè interpretari.
- 14 Verba etiam in beneficii Principum tenacissime observari debent.
- 15 Privilegia quatenus concernunt præiudicium concedentis, sunt latissime interpretanda.
- 16 Verba generalia, & indefinita in præiudicium concedentis ad ius non extenduntur.
- 17 Ecclesia Romana non præiudicat in sui præiudicium voluisse quousque privilegio.
- 18 Privilegia in verba in præiudicium tertii sunt strictè accipienda.
- 19 Nec extenduntur de casu ad casum, nec de persona ad personam, etiam ex maiori ratione.
- 20 Rescriptum omnino iure communi est adiosum.
- 21 Interpretatio in dubio fit pro iure communi, quando concurrat cum privilegio.
- 22 Privilegium recipit interpretationem passivam à iure communi.
- 23 Privilegia etiam contra tertium sunt late interpretanda quatenus passivè verborum proprietas.
- 24 Privilegium etiam in præiudicium astrictum debet late interpretari, ut aliquid conservet.
- 25 Item favore divini cultus.
- 26 Privilegium contra legem communem debet strictissime interpretari.
- 27 Secus si contra statutum, vel consuetudinem.
- 28 Rescripta ad ius sunt interpretanda, si ad ius.
- 29 Literæ sunt potius restringenda, quam amplianda.
- 30 Interpretatio fit contra eum, qui potius legem apertius dicit.
- 31 Rescripta ad beneficia sunt ambiciosa, & strictissime intelligenda.
- 32 Privilegia in dubio recipiunt intellectum secundum intentionem concedentis.
- 33 Infamia est, quæ rescriptum Principi astrictè, vel malitiosè interpretatur.
- 34 Privilegiis interpretatio pertinet ad Principem concedentem.

Citatio.

- 35 Citatio, vel presentia partu an requiratur in modificatione, vel interpretatione privilegii.
- 36 Distributiones quotidiana debentur privilegiato super fructibus in absentia percipiendâ, si reditus omnes in his distributionibus consistant, usque ad num. 41.
- Intellectus huius cap. ibidem, & num. seqq.
- 37 Canonici non datur sine prebenda.
- 38 Distribuendus super fructibus in absentia percipiendus habetur pro presente, non autem pro interesse.
- 39 Papa non consuevit rescribere, ut Canonici absentes habeantur pro interessentibus.
- 40 Canonico ex iusta causa absentis debentur post Concilium Tridentinum duo tertia partu quotidianarum distributionum, si nulli sint fructus à distributionibus distincti.
- 41 Menalia beneficia qua dicantur, & n. 44.
- 42 Talis interest divini officii pro denario, qui non interest pro Deo.
- 43 Canonici, qui pro lucranda quotidiana distributionibus interest Choro an sinoviam committat.
- 44 Distributiones quotidiana qua sint, & quibus nominibus appellantur, & num. 42.
- 45 Distributiones quotidiana an dicantur reditus illi, qui in fine anni dividuntur pro rata servitii cuiusque horæ, & num. seqq. usque in fin.
- 47 Seminario non est contribuendum ex distributionibus quotidianis, & num. 64.
- 48 Fructuum appellatione non veniunt quotidiana distributiones.
- 49 Diviso proventuum in fine anni gratia commodioris solutionis.
- 50 Distributiones quotidiana non lucrantur absentes fructuum causa, nec valet contraria consuetudo.
- 51 Et quid si nulli sint fructus à distributionibus distincti.
- 52 Et quid post Concilium Tridentinum.
- 53 Distributiones duplices an debeantur obtinenti in eadem Ecclesia dignitatem cum Canonice.
- 54 Decima Papales, & spolia an deducantur ex distributionibus quotidianis.
- 55 Et quid si reditus omnes in distributionibus consistant.
- 56 Consuetudine, vel Constitutione Ecclesie an possit induci, ut divinis interessentes non lucrantur quotidianas distributiones.
- 57 Constitutio Ecclesie ut absentes per quinquaginta vires amittant integras distributiones quotidianas, an valet.
- 58 Distributiones quotidiana ad quem finem instituta fuerint.
- 59 Inducta ad augmentum divini cultus non debent operari diminutionem.
- 60 Distributiones quotidiana, in quibus universi reditus consistant, in materia favorabilis, & privilegiata succedunt in locum prebende.
- 61 Secus in materia odiosa, & restringibilis.
- 62 Fidei professionem non emittentes an perdant distributiones quotidianas, in quibus universi reditus consistant.
- 63 Dispositio partim favorabilis, & partim odiosa restringi debet quatenus præiudicat tertio, vel cultui divini.
- 64 Seminario non est contribuendum ex quotidianis distributionibus, etiam si dividantur in fine anni, Prosp. Fagn. in 2. par. s. lib. Decretal.

Et in illius universi Capituli reditus consistant.

OLIM. Verba privilegiorum sunt interpretanda largissime. hoc dicit secundum Io. Andr. Cardin. & Anchar. Secundum alium intellectum. Verba privilegiorum quæ consonant iuri communi, ut beneficia, latissime sunt interpretanda. Dividuntur in duas partes. Primò ponit mandatum. Secundò ipsius interpretationem, & ejus causam. Secunda ibi, quia verò.

Nota primò privilegium appellari beneficium, ut patet ibi, cum beneficia, & ligna textum contra nonnullos tacito nomine hic relatos à Io. Andr. n. 9. qui reprehendunt glossas, quæ privilegia contra jus concessa vocant beneficia, dicentes beneficia propriè esse liberalitates, & gratias præter jus, pro quibus facit c. Cum dilecti, de donat. ubi ponuntur eademmet verba, quæ habentur hic in ver. Cum beneficia, & tamen textus ibi loquitur de donatione gratuita, sed glossa prædicta, ut inquit Io. Andr. defenduntur per hunc textum, & per Decretalem Ordinaris, §. Si vero, de offi. Ordin. in 6. ubi dispensatio super pluralitate dicitur beneficium: ad idem textum in cap. Quia circa de privileg. ubi exemptio à solutione decimarum Episcopatum similiter beneficium appellatur.

Secundò nota ex littera beneficia Principum esse latissime interpretanda, concordat c. Cum dilecti, in fin. cap. Per tua, de donat. & l. fin. ff. de Constit. Princip. cum alii hic allegatis in gloss. olim. de hoc notatur in cap. Casam, in fra eod. secundum Innocentium.

Sed pro pleniori doctrina dicendum est secundum Doctores, præsertim Io. Andr. nu. 9. Butr. & Abb. n. 7. beneficium esse nomen generis: & hoc modo nihil est aliud beneficium, quam benevola actio tribuens gaudium capientibus, ut diffinitur in tit. In quib. caus. feud. amitt. vers. Beneficium, in usib. feudor. & notat Io. Andr. in cap. Ad aures, de ponn. & DD. bi. Beneficium ut genus est, dividitur in beneficium propriè sumptum, & sic assumit nomen speciei, sicut de arrogatione, & de optione dicitur in l. 3. ff. de in iust. om. iudic. & in l. 1. ff. de adopcion. Item dividitur in privilegium, & in rescriptum: & secundum hoc, omne privilegium, & rescriptum potest appellari beneficium, sed non e converso. Si beneficium accipiatur ut species, & sic in strictiori significatione, aliud est beneficium aliud privilegium, & aliud rescriptum: nam beneficium est actio benevola præter jus, secundum Io. Andr. ubi supra: unde donatio beneficium dicitur in præleg. c. Cum dilecti, de donat. Vel secundum Abb. n. 7. beneficium dicitur liberalitatis quædâ, seu gratia concessa sine alterius præiudicio præter jus commune; & idem recidit quod ait Butr. d. numer. 7. videlicet beneficium strictè accipiendum esse quando aliquid conceditur ex largitate concedentis, non ad præiudicium alterius, vel juris, sed ad præiudicium concedentis tantum.

Privilegium dicitur lex privata, c. Privilegium, 3. dist. c. Abbate, in fra eod. cum concord. & dicitur jus privatam, vel singulare, quia el contra jus commune, l. In singulare, ff. de legib. l. 1. in fine, ff. ad municip. quapropter ubi scripsum est jus commune, à quo Princeps aliquid eximit, illud est privilegium propriè: & dicitur actio bona contra jus, secundum Io. Andr. nu. 10. & ita sumitur supra de

3 Privileg. per totum. Ideoque dici solet, quod iure communi competit, frustra per privilegium impetratur, l. 1. c. de thesaur. lib. 10.

7 Rescriptum secundum lo. And. n. 11. dicitur bona factio secundum jus, & sic sumitur supra, de rescript. c. de divers. refer. in rubro, & nigro: impetratur enim ad iuris observantiam, ut impetranti fiat iustitia, & ideo dicit lex canonizata, non valere rescripta, contra jus elicitum, c. Rescripta, 25. q. 2. plenè Oldrad. conf. 306. Quod articuli, n. 1. in fine, vers. Cum etiam sit legale. Item rescriptum secundum Anton. de Butr. n. 7. est in duplici differentia: quandoque enim datur ad hites, & hoc potest appellari beneficium, sed certo respectu potest dici privilegium, quia scilicet emanat in præjudicium potestatis ordinariæ: quandoque datur rescriptum ad beneficia, & tunc potest similiter dici beneficium, sed certo respectu privilegia, quia emanat ad potestatem Ordinario adumendam.

12 Quibus præhabitis, cum quaeritur qualis interpretatio in prædictis faciendâ sit, concluditur beneficium stricte sumptum, & prout est species, esse largissime interpretandam, ut in iuribus hic allegatis in glos. ultima: nempe temerarium est, & absurdum liberalitatem Principis in diminutione vel interpretari, ut l. Hac saluberrima, c. de agen. in reb. lib. 12. Scita præter DD. hic, respondit Oldrad. conf. 300. in prin. incipien. Factum tale est, Magistro, ubi hoc extendit pluribus modis, Abb. conf. 101. in quest. infra, n. 11. Anchar. conf. 245. Pro clariori, in prin. c. n. 3. Alex. conf. 160. Viso obtemperate, n. 3. vers. Secundo præsuppono, lib. 2.

13 Non melatet multos ex Doctoribus hoc limitare ut non procedat quando beneficium Principis redundaret in præjudicium tertii, ut in specie Oldrad. conf. 50. Gratia, in fine, vers. Non obstat, Anchar. conf. 161. Viso diligenter, in prin. lo. de Imola, conf. 121. n. 2. Iason multa cumulari in fin. n. 19. & seq. ff. de Constit. Princip. Alex. conf. 215. Non obstat, n. 4. & seq. vers. Item hites, lib. 7. & Anton. de Butr. hic n. 7. vers. Modò si quaeratur, ubi dicit beneficium Principis esse late interpretandum, quando non præjudicat alteri, nec privat legem, sed solum concernit præjudicium concedentis, imò incertus Author post regulas Socini reg. 1. ponit hæc regulam, videlicet: Beneficium Principis in præjudicium tertii stricte interpretandum, eamque ampliat sex modis, & limitat decem Sed tamen Doctores citati, & passim alii, qui sic loquuntur, accipiunt beneficium non stricte, prout est benevola actio præter jus, & conceditur non ad præjudicium alterius, vel juris, sed ad præjudicium concedentis tantum, ut idem Butr. fatetur d. n. 7. vers. Tamen stricte loquendo, & dictum est supra n. 6. sed usurpant nomen beneficium in laxiori significatione pro privilegio, vel rescripto: & ita etiam intelligi debet Butr. dum loquitur de beneficio, quod privat legem: hoc enim non congruit beneficio stricte sumpto, sed prout sonat privilegium: quod, ut idem Butr. dixerat paulo ante, est quod conceditur contra legem, & privat legem: nam secundum aliquos dictum est privilegium quasi privans legem. Itaque statuitur generalis conclusio ut in beneficio stricte sumpto latissime sit interpretandum, ita tamen ut verba tenacissime observentur, & concurrant alia, quæ ponit Ludovic. Roman. in conf. 89. Viso q. 3. n. 4.

15 In privilegio vero distinguere secundum Docto.

res. Aut agitur de præjudicio solius concedentis, & contra eum sit latissima interpretatio. Text. est in c. Quia circa, de privil. ubi glos. fin. reddens rationem, ideo, inquit, in privilegiis contra dantem sit interpretatio, ne excogeta fraude sine obviet liberalitati, c. 1. 16. q. 2. 1. Si quis avgentium, §. fin. Cod. de donat. & ita tenet Feder. de Sen. conf. 61. n. 2. vers. Non obstat, Abb. conf. 70. Id de jure, in ff. lib. 2. Alex. conf. 110. Ad eod. gravu, nu. 10. vers. Quia privilegium, lib. 6. & DD. hic. Et propterea in præjudicium concedentis verba generalia, & indefinitè prolata ad futura extenduntur, ut est casus in d. c. Quia circa, & ibi notat glos. ult. & Calderin. conf. 527. circa fin. alius 12. de privil. Guido Papa decis. 489. Fallit in privilegio concessio ab Ecclesia Romana, quæ in sui præjudicium non præsumitur voluisse quemquam privilegiare, text. est in c. Cum instantia, cum sua glosa in ver. Non creditimus, de censu, quem ad hoc dicit notabilem Ludov. Roman. conf. 498. in casu, nu. 3. vers. Quinta ratio.

18 Antagitur de præjudicio tertii, vel juris communis, & sit stricte interpretatio, c. Relatum, de præben. & c. Arbidiasorum Florentinum, 85. dist. glos. ult. & DD. hic, Roman. conf. 180. Si admittimus, in ff. Alex. d. conf. 110. n. 10. & seq. lib. 6. verba enim privilegiorum secundum Innoc. ita sunt interpretanda, ut non trahantur ad iniquum gravamen alterius, l. Ex factio, ff. de vulg. & pupill. & ut inquit Oldrad. conf. 168. Quæstio est, in prin. n. 1. vers. Sed in contrarium: privilegium civiliter, & temperatè est intelligendum, ita ut quanto minus fieri possit, iuri alieno præjudicet.

19 Quod adeo verum est, ut neque ex identitate, imò neque ex majoritate rationis privilegium extendatur de casu ad casum, & est communis opinio, ut restat incertus Author post regulas Socini reg. 2. Privilegia debent stricte interpretari in prima ampliatione; nec de persona ad personam secundum Ant. de Butr. in c. Sæd, de privi. & Bald. in l. 1. in prin. ff. de legib. Gem. in c. Ne aliqui, in 4. notab. de privileg. in 6.

20 Alia ratio hujus conclusionis est, quia omnis recessus a iure communi est odiosus, c. 1. & 2. de fil. presbyt. lib. 6. Quod dilectio, de consangu. & affin. Abb. hic n. 3. Quare in dubio sit interpretatio pro iure communi, quando concurrat cum privilegio, ut per Feder. de Sen. conf. 256. Circa med. vers. Item quando ius commune: nam privilegium recipit interpretationem à iure communi, & debet interpretari, ut minus ledat jus commune, quam fieri possit, cap. c. & ibi DD. de rescript. 8. Nam quid, ubi Gem. in 1. notab. de privileg. lib. 6. l. Si quando, ubi Bart. & alii, c. de in off. testam. c. Dandum, ubi Anton. de Butr. de donat. Arret. conf. 153. Diligent. col. fi.

23 Declaratur nunc supradicta conclusio, ut procedat in dubio, scilicet si verba privilegii sint clara, quia tunc sit lata interpretatio etiam in præjudicium tertii, quatenus patitur verborum proprietatem, ita declarat Dec. conf. 113. Viso tenore, nu. 6. vers. Et ideo, & tenet Abb. hic n. 4. vers. Et ex hoc, ubi dicit privilegium contra jus commune debere largissime interpretari, ubi verba hoc patiuntur: & probatur hic secundum intellectum eorū, qui dicunt Papam hic voluisse providere Canonico contra jus commune, sed constare de illius intentione, quia mandavit eidem provideri sicut uni ex aliis residentibus,

Decla-

24 Declaratur secundum, ut procedat dummodo privilegium aliquid conferat; alius enim sit lata interpretatio, etiam si agatur de alterius præjudicio, ne privilegium sit inutile, cap. Pastor alius, de privileg. tex. in c. In his, qui quotidie ad hoc solent à Doctoribus allegari, eod. tit. l. Quod verò, ff. de legib. Oldrad. d. conf. 269. n. 1. vers. Sed in contrarium.

25 Declaratur tertio, ut non procedat favore cultus divini, quia tunc in privilegiis sit lata interpretatio etiam in præjudicium tertii, ut per Calder. conf. 422. alius 6. de privileg. quod est Petri de Anchar. & Gaspar. Calderin.

Supradictam distinctionem in effectu posuit hic breviter lo. And. num. 10. vers. In isto procedit: ait enim, contra concedentem esse largè interpretandum; contra alios, quorum jus læditur, stricte, dummodo tamen privilegium aliquid conferat, & à verbis non recedamus.

26 Sed Anton. de Butr. hic num. 7. distinguit sic: Aut privilegium privat legem communem, & semper debet stricte interpretari, c. Privilegia, 3. dist. c. 1. de refer. Aut privat legem privatam, id est consuetudinem, vel statutum, & tunc latissime debet interpretari, ut hic probatur secundum intellectum eorum qui dicunt in hac Decretali fuisse impetratum privilegium de percipiendis fructibus à Canonico præsentem, qui obstat aliquid statutum, puta primæ residentie, vel ordinum, ne prædicta perciperentur: qui intellectus magis placet Ioan. Andr. hic num. 8. in glos. 1. & pro eo facit littera ibi, alia residentibus.

27 Sed primum membrum hujus distinctionis videtur intelligendum in præjudicium tertii, non autem in præjudicium concedentis, contra quem fit lata interpretatio etiam si privilegium privat legem communem, ut in d. c. Quia circa de privileg. & latius dictum est supra.

28 Denique in rescriptis ad lites planum est fieri stricte in interpretationem, c. Sedes, de rescript. 29 Tum quia præjudicant ordinariæ potestati, præben. & materiam litigandi, & ideo sunt odiosa, cū lites litis potius relinquenda, quam amplianda, c. Nonnulli, & c. fin. eod. tit. Tum quia consueverunt impetrantes illis abuti, ut in d. c. fin. tam demum, quia impudandum est illi, qui potuit legem apertius dicere, cap. Contra eum, de reg. iur. lib. 6. & ita concludit hic glos. fin. Holt n. 5. lo. Andr. in ff. Butr. num. 7. vers. in rescriptis ad lites, Abb. n. 7. vers. Sed si datur ad lites, & alii communiter. Et idem dicendum in rescriptis ad beneficia, quia sunt ambitiosa, & præjudicant ordinariæ potestati; & ideo fit in eis stricte in interpretatio secundum Abb. in fin. imò fortius in eis, quia agitur de majori præjudicio, c. Quamvis, de præben. in 6. ut per Butr. ubi supra, & de materia vide glos. in c. Licet, de transact. & Legistis in l. Si quando, c. de in off. testam.

31 Tertio nota ibi, nostrum aperendum duximus intellectum, privilegia in dubiis recipere intellectum secundum intentionem concedentis, c. Dilectio, infra eod. cap. Mandatum, & seq. de rescript. & l. Nativus, ff. de reg. iur. Innoc. hic in ver. Intellectum: qui verò rescriptum Principis affert, vel malitiosè interpretatur, infamis est, ut inquit glos. nostra in ver. Alter quam docet; & est expressum in l. 2. ibi; Infamia, notam subituro, eo quod vel astute eam interpretari voluerit, & c. de legib.

34 Quarto nota in eod. vers. Interpretatione privilegii pertinere ad Principem concedentem, confor-

dat c. Cum venissent, de iudic. Et est ratio, quia ejus est interpretari, ejus est concedere, c. Inter alia, supra tit. pro. c. Sicut, §. Ex his, l. q. 1. l. fin. C. de legib. glos. 1. & DD. in d. c. Cum venissent, Holt, hic n. 5. in ver. Aperendum, & Abb. n. 2.

35 Hanc autem interpretationem potest Princeps facere etiam parte absente, ut hic. Sed circa hoc Innocentius distinguit inter modificationem, & interpretationem, nam modificatio est etiam aliquid detrahatur privilegio; & hæc fieri debet presentibus partibus, ut in c. Nuper, de decim. possit tamen Papæ etiam in absentia partium hanc modificationem facere: interpretatio verò, nempe ubi Princeps responderet de intentione sua, siquidem fiat extrajudicialiter, non est necesse ut partes sint presentes, sed talis interpretatio obest partibus etiam absentibus, & non vocatis, ita ut ad ejusmodi interpretationem servandam cogantur, ut hic patet: & talis dicitur proprie declaratio, l. Hæc edes palam, §. 1. ff. de testam. ad hoc c. Cum tibi, & c. Dilectio, infra eod. Si autem fiat in forma iudicii, tunc sive Princeps declarat secundum proprietatem verborum, sive aliter, hæc declaratio fieri debet parte præsentem, vel citata, ut supra c. pro. & latius hic per Innoc. n. 3. Holt, n. 5. vers. Sed contra, Anton. de Butr. n. 5. vers. Espritum dicit interpretationem; & Abb. n. 2. vers. Secundo collige.

De multiplici autem interpretatione, quam hic profertur Innoc. scripti latissime in c. fin. de Constit. & in d. c. Cum venissent, de i. de. post glos. in cap. 1. in ver. Interpretatio, de postulat. & alior. & glossam juris civilis in l. Si de interpretatione, ff. de legib. & Cardin. in c. Cum dilectus de superend.

36 Quinto nota privilegio super fructibus præbendæ in absentia percipiendis deberi etiam manualia beneficia, seu distributiones quotidianas, si in Ecclesiis nulli alii sine fructus à quotidianis distributionibus distincti, sed reditus omnes in his distributionibus constant, prout erit in casu hujus Decretalis, ponderando litteram ibi, & communibus, & in fine ibi, de communib. quæ innuit Canonicos habuisse omnia communia, ut accurate observat Holt n. 1. in ver. Respondebis, & ver. De communibus, & subsistat infra 3. & Ioan. Andr. n. 1. in fine in eod. ver.

Hujus conclusionis duplex est ratio. Altera quia in illis Ecclesiis, ubi nulli alii sunt reditus, quam hujusmodi manualia, seu distributiones quotidianæ, si privilegiatus illas non perciperet, privilegium esset profus inutile, contra tex. in cap. In his de privil. & c. Si Papa, eod. tit. lib. 6. & sihus dictum est supra n. 24. quam rationem assignant Holt, & lo. Andr. ubi supra. Altera ratio est, quia non datur Canonica sine præbenda, cap. Relatum, & c. Dilectus, 41 primo, de præben. & ideo in illis Ecclesiis, ubi non sunt præbendæ distinctæ seu fructus, ut vocant, grossi, distributiones quotidianæ succedunt in locum præbendæ: quam rationem cum prima per Holt, adducta ponit glos. penultima, vers. Et ad hoc facit, & vers. Sed quid dicit, in c. unico, de Cler. non residen. lib. 6. quam ibi sequuntur Gem. n. 5. Qui verò, n. 14. Franc. n. 8. & ceteri omnes, & scripti latius in c. Licet, nu. 124. post glos. ibi, supra de præben.

Itaque in Ecclesia, de qua agitur in hac Decretali, reditus omnes consueverunt in his manualibus beneficiis; alioquin si diceremus in illa fuisse fructus præbendæ à quotidianis distributionibus distincti-

S 4

distinctos, hæc Decretalis elerratione.

Et, ut verbis Hostien. utar *num. 2. vers. Es de talibus*, querenti cur Papa cõcesserit hujusmodi manualia a fructibus distincta Canonico privilegiato super fructibus in absentia percipiendis, non possum respondere, nisi quia ita placuit, ut cap. *in memoriam*, 10. *de sim. & inst. de iure natur. s. sed & quod Principi*, sequitur 10. *Andr. n. 2.* id est, non debuit Papa sic interpretari, ut explicat. *Butr. num. 6. vers. Videtur*: nam cum distributiones quotidianæ, ubi sunt fructus distincti, non dentur his qui in servitio Episcopi, vel etiam Papæ sunt, nec Theologiae studentibus ut c. *De cetero*, cap. *Cum dicitur*, & cap. *Ad auctoritatem*, de *Cler. non resid. & cap. Licet*, de *Præben. de præben. per quam durum esset, ut Papa illas concessisset huic Canonico, & ita esset pro ratione voluntas. Adde quod generaliter dispensatus super fructibus in absentia percipiendis, percipere debet fructus præbendæ tantum, non autem distributiones quotidianas, ut est tex. in d. c. *Licet*, de *Præben. secundum intellectum Abb. & aliorum*, ut ibi dixi in prime. Rationem reddidit *in c. unico*, in *ver. Adversus*, de *Cler. non resid. lib. 6. & 10. Andr. hincum*, in *ver. Plene*, quia dispensatio hæc facit ut Canonici reputentur pro præsentibus, non autem pro interessente divinis officiis: sed si præsentis esset, & officio non interesset, hæc distributiones non perciperet, ut in d. c. *unico*. Ergo nec dispensationis vigore percipiet; & quamvis secus esset si diceretur in gratia, ut reciperet, ac si præsentis esset, & divinis officiis interesset: tamen subdit glossa se humquam vidisse talem formam ab Apostolica Sede emanasse. Nec eam formam observavit Papa in terminis hujus Decretalis, sed simpliciter scripsit, ut Canonico Paduano daretur præbenda, quæ tantis residentibus de cõmuni conferretur: unde dicendum est in ea ecclesia non fuisse corpus præbendæ distinctum, sed omnia constituisse in quotidianis distributionibus: quo modo Decretalis fulcitur optima ratione, & vitantur omnia contraria. Et hunc esse verum intellectum hujus textus affirmat, & pluribus cõprobat *Holt. n. 3. 10. Andr. n. 2.* quos referunt, & sequitur *glos. prag. sanct. tit. Quo tempore quisque debet esse in Choro*, §. *Iubet*, in *ver. Distributiones*, & *Paris. cons. 32. numero 7. lib. 4.* de quo vide quod scripsi in eod. c. *Licet* in 2. membro principali, in 1. *valentis*, *num. 124. & seq. de præben.**

Itaque inspecta juris communis dispositione Canonici privilegiati super fructibus in absentia percipiendis lucratur sine diminutione hujusmodi distributiones. ut hic patet in fine ibi, *plene sicut uni ex aliis residentibus*. Verum post Concilium Trid. quod in *cap. 21. sess. 21.* jubet converti tertiam partem fructuum in distributiones quotidianas, sic absentes percipere debent tantummodo duas tertias illarum partes, amissa alia tertia, quæ in servitibus accrescit, ut filius ostendi in c. *De cetero*, d. n. 29. usque in fine, de *Cler. non resid.*, & in d. c. *Licet*, n. 26. de *Præben.*

Viciniõ nota manualia beneficia esse proventus illos, qui diem dividuntur inter eos, qui divinis officiis interessunt, ut per *glos. 2. Innoc. & 10. Andr. in ver. Et manualia*; & sic appellantur qui traduntur de manu in manum illis tantum, qui singulis diebus, & horis personaliter interessunt, sicut in pluribus in locis, ut melius ecclesiæ serviantur, quia talis interest pro denario, qui non interesseret pro Deo,

ut verbis Hostien. utar *hic nu. 2. in eod. ver. Et manualia*: qui propterea etiam conclusit interessentes non committere quidem simoniam veram, cum nulla pactio, nulla conditio expressa intercedat, sed tamen graviter peccare, & committere simoniam mentalem, pro qua sufficit sine dispensatione aliqua per solam penitentiam suo satisfacere Creatori, de quo dicitur legitur, & notatur in c. *Tua nos*, & c. *fin. supra de simon.*

Itaque Papa hic appellat manualia beneficia distributiones quotidianas, quæ scilicet Canonicis quotidie pro diurnis, & nocturnis horis distribuuntur sine fraude; quæ sunt verba Extravag. *Cum nonnulla*, la prima, §. *Prætere*, de *Præben. quæ etiam alibi vocantur virtualia*, ut in c. *De cetero*, supra de *Cler. non resid.*, & utriusque nuncupationis meminit *tex. in c. unico*, *cod. tit. 10. d. ibi distributiones quotidianas*, quæ alius manualia beneficia, seu virtualia nuncupantur.

QUÆRO, An proventus, qui in fine anni dividuntur inter eos tantum, qui divinis officiis interessunt pro rata servitii cuiusque horæ, sint verè, & propriè distributiones quotidianæ, ita ut propterea ex illis non sit contribuendum Seminario erecto juxta formam Concilii Tridentini in cap. 18. *sess. 23.*

Hic casus contigit in prima Congregatione Concilii, cui ego interfui ut secretarius die 20. Aprilis 1613 in Collegiata ecclesia Aquavivæ Barenensis Diocesis, in qua non sunt præbendæ distinctæ, sed redditus omnes dividuntur non quotidie, sed in fine anni inter Canonicos, habito tamen respectu ad servitium quotidianum cuiusque horæ, ita ut qui minus ecclesiæ in Choro interfuerit, minus percipiat. Et orta controversa inierat. Archiepiscopus Barensem, & Capitulum prædictæ ecclesiæ, an ex redditibus, & proventus hujusmodi esset contribuendum Seminario ad præscriptum d. n. 18. *sess. 23.* emanavit propositum dubium.

Pro cuius solutione supponendum est ex distributionibus quotidianis non esse contribuendum Seminario, quia Concilium in *cod. c. 18. in vers. Et quia ad Collegiata*, jubet detrahi portionem Seminario applicandam ex fructibus integris mensæ episcopalis, & Capituli dignitatum, Canonicatum, & beneficiorum quorumcumque fructuum autem appellatione non veniunt distributiones quotidianæ, ut probatur in c. *unico*, de *Cler. non resid. lib. 6. in c. fin. & in illis*, de *concess. præben. cod. lib. & in c. Licet*, & ibi dixi in *notab. supra de præben. & decidit Callador. decis. 1. de Cler. non resid. unde ex his distributionibus quotidianis non esse contribuendum Seminario sapienter respondit S. Congreg. Concilii & consultus Mandol. *cons. 15.* quæ recentiores communiter postea sequuti sunt.*

Quibus præhabitis veris videtur, proventus, seu redditus, de quibus agitur, esse verè, & propriè distributiones quotidianas, quia tamen dividuntur in fine anni, hoc tamen sit gratia commodioris solutionis; & cum dividantur inter eos tantum, qui divinis interessunt pro rata servitii diurni, & absentes nihil percipiunt: hinc necessario concluditur, ut sine quotidiana: *text. est in Extravag. Postulasti*, 10. *XXII. vers. Licet autem de præben.* cui non adversatur Extravag. *Cum nonnulla*, la prima, §. *Prætere*, de *Præben. ut probavi in c. Licet*, n. 20. *cod. tit. & ita firmat Rot apud Achill. d. *off. unica*, de *distribut. & Caputaq. decis. 29. p. 2.* & in *dividuo redditus*.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

ut verbis Hostien. utar *hic nu. 2. in eod. ver. Et manualia*: qui propterea etiam conclusit interessentes non committere quidem simoniam veram, cum nulla pactio, nulla conditio expressa intercedat, sed tamen graviter peccare, & committere simoniam mentalem, pro qua sufficit sine dispensatione aliqua per solam penitentiam suo satisfacere Creatori, de quo dicitur legitur, & notatur in c. *Tua nos*, & c. *fin. supra de simon.*

Itaque Papa hic appellat manualia beneficia distributiones quotidianas, quæ scilicet Canonicis quotidie pro diurnis, & nocturnis horis distribuuntur sine fraude; quæ sunt verba Extravag. *Cum nonnulla*, la prima, §. *Prætere*, de *Præben. quæ etiam alibi vocantur virtualia*, ut in c. *De cetero*, supra de *Cler. non resid.*, & utriusque nuncupationis meminit *tex. in c. unico*, *cod. tit. 10. d. ibi distributiones quotidianas*, quæ alius manualia beneficia, seu virtualia nuncupantur.

QUÆRO, An proventus, qui in fine anni dividuntur inter eos tantum, qui divinis officiis interessunt pro rata servitii cuiusque horæ, sint verè, & propriè distributiones quotidianæ, ita ut propterea ex illis non sit contribuendum Seminario erecto juxta formam Concilii Tridentini in cap. 18. *sess. 23.*

Hic casus contigit in prima Congregatione Concilii, cui ego interfui ut secretarius die 20. Aprilis 1613 in Collegiata ecclesia Aquavivæ Barenensis Diocesis, in qua non sunt præbendæ distinctæ, sed redditus omnes dividuntur non quotidie, sed in fine anni inter Canonicos, habito tamen respectu ad servitium quotidianum cuiusque horæ, ita ut qui minus ecclesiæ in Choro interfuerit, minus percipiat. Et orta controversa inierat. Archiepiscopus Barensem, & Capitulum prædictæ ecclesiæ, an ex redditibus, & proventus hujusmodi esset contribuendum Seminario ad præscriptum d. n. 18. *sess. 23.*

Pro cuius solutione supponendum est ex distributionibus quotidianis non esse contribuendum Seminario, quia Concilium in *cod. c. 18. in vers. Et quia ad Collegiata*, jubet detrahi portionem Seminario applicandam ex fructibus integris mensæ episcopalis, & Capituli dignitatum, Canonicatum, & beneficiorum quorumcumque fructuum autem appellatione non veniunt distributiones quotidianæ, ut probatur in c. *unico*, de *Cler. non resid. lib. 6. in c. fin. & in illis*, de *concess. præben. cod. lib. & in c. Licet*, & ibi dixi in *notab. supra de præben. & decidit Callador. decis. 1. de Cler. non resid. unde ex his distributionibus quotidianis non esse contribuendum Seminario sapienter respondit S. Congreg. Concilii & consultus Mandol. *cons. 15.* quæ recentiores communiter postea sequuti sunt.*

Quibus præhabitis veris videtur, proventus, seu redditus, de quibus agitur, esse verè, & propriè distributiones quotidianas, quia tamen dividuntur in fine anni, hoc tamen sit gratia commodioris solutionis; & cum dividantur inter eos tantum, qui divinis interessunt pro rata servitii diurni, & absentes nihil percipiunt: hinc necessario concluditur, ut sine quotidiana: *text. est in Extravag. Postulasti*, 10. *XXII. vers. Licet autem de præben.* cui non adversatur Extravag. *Cum nonnulla*, la prima, §. *Prætere*, de *Præben. ut probavi in c. Licet*, n. 20. *cod. tit. & ita firmat Rot apud Achill. d. *off. unica*, de *distribut. & Caputaq. decis. 29. p. 2.* & in *dividuo redditus*.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

vis hujus Ecclesiæ Aquavivæ esse distributiones quotidianas non obstante quod dividantur in fine anni, decidit Rota coram Card. Seraph. *decis. 1141. num. 2.*

Nec relevat responsio Archiepiscopi, quod Rota intellexerit de relictis incertis, qui diem distribuuntur; imò enim decisio Seraph. loquitur apertè de illis relictis, qui dividuntur in fine anni, & sic de certis, ut in *vers. Neque obflare quod non videantur*, &c. Et pro hac parte etiam resolvit S. Congregatio, licet una tantum parte informante, ut in literis, ad Archiepiscopum datis: unde in hoc non videtur ulterius immorandum, cum pro Capitulo extet decisio Rotæ, & resolutio Sacræ Congregationis.

Tantum super est, ut respondeatur ad objecta, quæ sunt pro Seminario.

Opponitur enim primò, quod emolumenta prædicta percipi consueverunt in absentia ab Archiepiscopo, & aliis jussu S. Congreg. Episcoporum assignata fuerunt eidem Canonico studiorum causa absentis: ergo non sunt distributiones quotidianæ, quas non lucratur absentes ex prædicta causa, c. *Postulasti*, §. *Licet autem*, & cap. *Cum nonnulla*, §. *Prætere*, de *Præben. in Extravag. comm. nec valer contraria consuetudo*, c. *unico*, de *Cler. non resid. lib. 6.*

At respondetur adversus Archiepiscopum extate decisionem Seraphin. supra cit. quia resolutum fuit, ei non esse dandum mandatum de manutenendo in perceptione prædictorum emolumentorum in absentia, quia cum sint distributiones quotidianæ, resistit jus, & decretum Concilii Tridentini in *cap. 12. sess. 24.*

Quoverò ad Canonicum, respondeatur idcirco fuisse illi assignata emolumenta, quia in his omnes redditus Capituli consistunt: quo casu ex juris cõmunis dispositione debet sine diminutione Canonici absentibus studiorum causa, quia succedunt in locum præbendæ, ne aliquin detur Canonica sine præbenda, & privilegium licetatorum: ita tenet *glos. comm. uniter approbata in d. c. Licet*, in *ver. Distributiones*, *vers. Sed quid dices*, de *Præben. & latius ostentum est supra in §. not.* Et hoc casu cum scilicet universi Capituli redditus quotidianis distributionibus consistant, S. Congregatio consuevit rescribere ut Canonicis ex legitima causa absentibus assignentur due tertiae illarum partes, amissa alia tertia, quæ in servitibus accrescit, pro prædicto Concilii c. 3. *sess. 21.* ut scripsi in d. c. *De cetero*, in *fin. de Cler. non resid.*

Opponitur secundo, Archiepiscopus dum interest divinis, percipit duas partes horum proventuum: ergo non sunt distributiones quotidianæ, quæ non debentur duplicata, eidem personæ ratione duorum officiorum, non enim magis præseas est qui simul Archiepiscopus, & Canonicus est, quam qui solus Canonicus, cap. *Cum olim*, de *re iudic.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Sed obiectum tollitur, quia secundum magis communem Canonistarum opinionem obtinenti in eadem ecclesia dignitatem cum Canonicatu debentur duplices distributiones, quam sequuti sunt *10. Andr. Abb. & Felin. in d. c. Cum olim*, & de cõmuni testatur *Couarr. lib. 3. variæ. resol. c. 13. n. 6.* & ita respondit S. Congreg. in causa Alberti Luti Archiepiscopi & Canonici Metropolitanae ecclesiæ Senensis die 7. *Maii 1602.*

Opponitur tertis, quod cum ex prædictis proventibus deducatur onera spoliatorum, & decimarum Papalium, hæc etiam videtur inferri, ut non sint quotidianæ distributiones, quæ hujusmodi oneribus non sunt obnoxie, d. Extravag. *Postulasti*, §. *Licet autem*, de *Præben. Gemin. cons. 58. num. 18.* Mantica *conf. 1. per tot. lib. 1. Ferret. cons. 237. per totum lib. 2.*

Ad respondetur ut supra ad 1. opposit. videlicet id non procedere hoc casu, in quo universi Capituli redditus consistunt in distributionibus, ut declarat Tiber. Decian. *respon. 42. nu. 14. vol. 1.* ubi dicit absurdum esse contrarium asserere, cum præferimus solvi quotidianus doceat de his distributionibus ulsi prædictas impositiones; & tamen de his ex sententia S. Congregationis non est contribuendum Seminario.

Opponitur demum, quod in distributionibus quotidianis consuetudine induci non possit, ut interessentes Choro eas non percipiant, Lap. *alleg. 43. in princ. Mill. in repet. in ver. Consuetudo non valet*, & tamen ex constitutione prædictæ Ecclesiæ, qui abserunt per quinquaginta vices, integras distributiones amittunt, ita ut quamvis postea interserviant, tamen nihil percipiant. Ergo signum est, hos proventus non esse distributiones, quia alioquin constituto non valerent, sicut non valet consuetudo, ut in terminis tradit Lap. *ubi supra in fin. & Franc. in cap. unico*, §. *Statuimus*, in *fin. 2. de Cler. non resid. lib. 6.*

Ceterum responderi potest prædictam Constitutionem non dispendere principaliter, ut interessentes Ecclesiæ nihil lucratur, ut in casu Lapi, & Franchi, sed ut absentes per quinquaginta vices amittant integras distributiones. Et quamvis in quendam consuetudinem inde eveniat, ut quies amiserunt postea intervenendo nihil lucratur: tamen hoc non debet attendi, sed quod principaliter est actus, *1. ff. de quibor. tut. Bart. in l. Ambrosia*, in 2. *reg. decret. ab ord. facien. præsertim quia inter utrumque casum est evidens ratio diversitatis: nam consuetudo, vel statutu, ut interessentes nihil percipiant, propterea valet, quia non damnosa Ecclesiæ: reddunt enim Canonicos ad intervenendum segriores, quibus nulla merces labori præstituta est; & sic delinunt finem augmenti cultus divini, propter quem instituta sunt distributiones quotidianæ, Abb. in c. *Licet*, in 2. *notab. de præben. Rota decis. 134. in vobis*, Decian. *respon. 69. n. 2. vol. 2.* & constat ex c. 3. *sess. 21. Conc. Trid. & dictum est sup. n. 41.* At per contrarium Constitutio prædictæ Ecclesiæ metu penæ reddit Canonicos ad intervenendum promptiores, unde cum percipit Ecclesiæ utilitatem, & divini cultus augmentum, potius censeri debet præservata à Concilio, arg. d. c. 3. *vers. Salvis tamen*, *sess. 21. c. 3. vers. Hæc in us tantum*, *ibi l. fin. sess. 22. & c. 12. vers. Savu nihilominus*, *sess. 24.* Et cum d. Constitutio edita fuerit in augmentum servitii Ecclesiæ, operari non potest ut prædicta emolumenta fortiantur naturam fructuum præbendæ, quia cum fructus hujusmodi dentur etiam absentibus ex legitima causa, sublatis distributionibus, minueretur servitium Ecclesiæ, & inducitur in augmentum operarentur diminutionem, contra *l. Legatus*, *instit. ff. de adim. legat. l. Quod favore*, *C. de leg. 1.**

Sed præter oppositiones superius propositas, adhuc videtur urgere contra Canonicos, quod in illis

Sed præter oppositiones superius propositas, adhuc videtur urgere contra Canonicos, quod in illis

Sed præter oppositiones superius propositas, adhuc videtur urgere contra Canonicos, quod in illis

Sed præter oppositiones superius propositas, adhuc videtur urgere contra Canonicos, quod in illis

Sed præter oppositiones superius propositas, adhuc videtur urgere contra Canonicos, quod in illis

Sed præter oppositiones superius propositas, adhuc videtur urgere contra Canonicos, quod in illis

illis Ecclesiis, ubi reditus universi in quotidianis distributionibus consistunt, huiusmodi distributiones succedunt in locum praebedae, & foriuntur naturam fructuum, ut fuse ostensum est supra in penult. notab. sed ex fructibus praebedae clarum est contribuendum esse Seminario: ergo similiter contribuendum est ex his distributionibus, quae loco fructuum sunt subrogatae.

Verum responderi potest praedicta subrogationem in locum praebedae habere locum dumtaxat favore illorum, qui habent privilegia de percipiendis fructibus in absentia, ut in Canonicis absentibus pro servitio Episcopi, vel in studio Theologiae, & his similibus: tunc enim, ne alias privilegium sit elusorium, percipere debent huiusmodi distributiones, quae loco fructuum succedunt de iure communi integre, & post Concil. Trid. pro duabus partibus, ut dixi supra num. 51 & 52. & in d. c. Licet, an.

124. de praeb. At verò in materia odiosa, & restringibili distributiones quotidianae retinent propriam naturam, nec ullatenus succedunt in locum praebedae. Ad quod induci hanc Decretalem: nam Papa hic mandat assignari Canonico privilegio super fructibus percipiendis, vidualia beneficia, seu distributiones quotidianas, in quibus universi reditus consistebant, ut probatum est supra in 5. notab. & reddit rationem cur hoc mandaverit, quia scilicet beneficia Principum sunt largissime interpretanda. Ergo ut distributiones succedant in locum praebedae non ex natura rei, aut ex proprietate, sed per viam interpretationis extensiva. At huiusmodi interpretatio, seu extensio fit in favorabilibus tantum, non autem in odiosis, quia odia restringi, & favores convenit ampliari, ut in regula Sexti, odia.

Et in hanc partem alias respondi S. Congregatio Concilii: nam cum Canonici S. Iuvenalis de Narnia non habentes distinctas praebendas, sed omnia bona in communi massa distributionum quotidianarum, quae postea in fine anni distribuuntur inter intercessentes in genere ab ipso quod aliquid certi habeant, petierint declarari, an istae distributiones veniant appellatione fructuum, iuxta tradita per Gemin in c. Praesentis, col. 5. vers. Ex his de offi. Ordin. lib. 6. adeo ut qui non emiserunt Fidei professionem, ipsas distributiones amittant ad praescriptum cap. 12. sess. 24. vers. Provisi autem: & quatenus amittant, an carceris Canonici accrescant, vel Ecclesia debeantur: S. Congregatio censuit dicendum primum ut Canonici supplicent Sanctissimo pro gratia. Secundò si praebenda adest distincta à quotidianis, Canonicos lucrificare quotidianas. Tertio dato quod non lucrificarent, non ideo distributiones accessuras aliis Canonici, quia distributiones non servitium accrescent servitibus, sed illi Canonici servierunt ergo, &c. Quartò si contendatur omnes reditus esse in quotidianis, licet alias S. Congregatio in una Pistorien inclinarit, ut tunc habeantur loco fructuum, & ideo perdantur, tamen quia materia haec est penal. censuit amplius deliberandum.

Sanctissimus gratiam fecit praedictis Canonici ut quamquam omiserint professionem Fidei, tamen fructus faciant suos, non obstant decreto Concilii: idque sive fructus sint vere, sive & multo magis distributiones, quas iure lucrificasse eos Sanctitas Sua dixit, prout & Congregatio censuit: sive etiam omnes fructus essent in quotidianis, quo casu quo-

tidiana videntur loco fructuum, licet S. Congregatio in hac materia penali non dum id declaraverit, sed in omnem eventum eidem Canonicis Sanctissimus gratiam fecit.

Quod si in illis, materiam contributionis Seminarii esse favorabilem, propter Ecclesiam, & augmentum divini cultus, ut colligitur ex contextu d. cap. 18. sess. 23. praesertim ibi, Quorum indoles, & voluntas sibi afferat eas ecclesiasticum ministerio perpetuo inservituros: & ibi, Studium praeservant Deo, & Ecclesiae inservienti: nec non ibi, ut hoc Collegium Deimistrorum perpetuum Seminarium sit: ergo distributiones succedere debent loco fructuum, quemadmodum succedunt in aliis casibus favorabilibus, & privilegiatis. Respondemus hanc materiam esse mixtam, partim enim est favorabilis, respectu scilicet Seminarii, & Ecclesiae generalis, cui ex Collegio suppeditantur ministri: partim verò odiosam, idest respectu Canonicozum, quibus subtrahitur pars distributionum, & respectu cultus divini in cuius favorem distributiones quotidianae sunt institutae, ut dictum est supra num. 41. & n. 58. At dispositio partim favorabilis, & partim odiosa restringi debet, quatenus praedicta alteri, vel cultui divino, ut in hac ipsa materia distributionum notat Abb per illum text. in c. Licet in 2. notab. n. 3. de praeb. & consequenter non est locus supra dictae subrogationi: sed quae iam probavit S. Congregatio dum respondit ex distributionibus quotidianis non esse contribuendum Seminario, etiam si dividantur in fine anni, & in illius universi Capitoli reditus consistant.

De verborum significatione.

Cap. Novimus.

S Y M M A R I U M.

- 1 Clericus traditur Curiae seculari, quia degradatur seculari potestate praesente, cui etiam denunciatur, ut recipiat illum in suum forum, & n. 3. & 5.
- 2 Aliud, distinctio est repetitiva similium, & facit positionem eiusdem qualitatis ad praecedentia. Degradatio fieri non potest pro quolibet flagitio damnabili, & damnoso, nisi in casibus in iure expressis, ibid.
- 3 Index laicus non potest per venire Episcopum in processu, & sententia contra Clericum super crimine atrocissimo, nisi post actualem degradationem, & traditionem Curiae seculari.
- 4 Privatio praesupponit habitum.
- 5 Traditio Curiae seculari intelligitur fieri, quando ab ipso Episcopo sit degradatio seculari potestate praesente, & pronuntiatur, ut in suum forum recipiat degradatum.
- 6 Nec requiritur traditio manualis, sed verbalis.
- 7 Carcer perpetuus est gravior poena, quae potest Clerico imponi ab Ecclesia.
- 8 Et proportionatur morti naturali.
- 9 Carcer perpetuus non debet esse a durus, ut infra paucos dies carceratus moriatur. Nec debet tantum subtrahi de victu necessario, ut verius similiter debeat mori.
- 10 Et Officiales haec facientes sunt homicidae, & irregulares, & dum. 13. & 14.

Mors

- 11 Mors magis est afflictiva, quae cum longiori languore fit.
- 12 Misericordia genu est, citò occidere.
- 14 Praeterea Regularibus necesse est dampnari subditum, ut fame pereat, & praecipienda alii ne cibos deserant.

NOVIMUS, Clericus traditur Curiae seculari, quia degradatur seculari potestate praesente, cui etiam denunciatur ut recipiat illum in suum forum. Hoc dicit Io. And. Butr. Cardin. Anchar. & Abb. Finis non respicit titulum, & secundum aliquos ponit gratia, de quo per Io. And. n. 6. Cardin. n. 3.

In textu ibi, propter hoc, vel aliud flagitium grave, non solum damnabile, sed damnosum fuerit degradatus. Pondera illam dictionem, aliud, quae ostendit non pro quolibet flagitio damnabili, & damnoso Clericum esse degradandum, & tradendum Curiae seculari, sed pro illo dumtaxat, pro quo expressè cautum est in iure, ut debeat degradari: nam cum text. primò loquatur de falsario literarum Apostolicarum, de quo est expellum in iure, ut degradetur, ut hic, & in cap. Ad falsariorum supra de crim. falsi & ad hoc crimen se referat, dum dicit propter hoc: utique dum postea immediate subiungit, vel aliud flagitium, intelligi debet de alio simili, & sic de expresso in iure, cum dicto, aliud, sit repetitiva similium, & facit positionem eiusdem qualitatis ad praecedentia, l. si fugitivi, & ibi glos. in ver. Alia, c. de serv. fugi. glos. in l. 1. ff. Mandati, Bald. in l. final. n. 1. c. de his qui à non Domin. & quamvis Innoc. hic n. 1. generaliter adnotaverit, pro quolibet crimine, dummodo sit damnabile, & damnosum, posse aliquem tradi Curiae seculari, tamen hoc non firmat, imò se postea remittit ad ea, quae scripsit in cap. Excommunicamus, de hered. ubi num. 1. concludit pro tribus tantum criminibus posse Clericum degradari, videlicet pro crimine haereticis, pro falsificatione litterarum Apostolicarum, & pro conspiratione in proprium Episcopum, prout etiam tenet glos. hic in ver. Tradatur, quam communiter sequuntur Doctores, nec in materia degradationis potest fieri extensio de casu ad casum etiam ex identitate, vel maiori-tate rationis, ut efficaciter probavi in c. Cum non ab homine, num. 66. & 83. usque ad n. 90. supra de iudiciis, ubi plene vides.

In textu ibi, & in suum forum recipiat degradatum. Pondera benehanc litteram, quia per eam aperte reprobat opinionem Abbatis in c. At si Clerici, n. 41. de iudiciis, ubi dixit posse dari novam doctrinam, quod ubicumque lex civilis pro crimine atrocissimo imponit aliquam poenam ex severissimis, possit iudex laicus procedere in Clericum suum per tali crimine, & Episcopum praevinire in processu, & sententia, & eo degradato, legali poena punire. Hoc enim patet esse falsum, quia etiam pro crimine, pro quo expressum est in iure, ut Clericus debeat degradari, sicut est falsificatio litterarum Apostolicarum, de quo hic in text. tamen reus non efficitur de foro seculari, nec iudex laicus habet in eum iurisdictionem, nisi postea quam ab Episcopo fuerit actualiter degradatus seculari potestate praesente, & pronunciatum, ut in suum forum recipiat degradatum: per hoc enim intelligitur tradi Curiae seculari, ut in littera: & ita ante degradationem, & traditionem huiusmodi reus non intelligitur ab Ecclesiastico foro projectus:

nec iudex laicus potest super tali causa se ullatenus immiscere, ut hic per Io. And. n. 3. in ver. Pronunciandum, & Abb. n. 7. ad idem c. Degradatio, in fin. de poena, lib. 6. ubi praescribitur forma degradationis, secundum quam Episcopus pronunciat, exutus se omni ordine, beneficio, & privilegio Clericali, ut etiam habeatur in Pontificali Romano in Rubr. de Degradatione: ergo ante actualem degradationem non eras exutus, quia privatio praesupponit habitum, l. Decem, ff. de ver. obligat. cap. Ad dissolvendum, de desponsat. impuber. Quod latius prolequor in primo allegato c. Cum non ab homine, & n. 83. usque ad n. 92. de iudic.

In textu ibi, Per hoc enim intelligitur tradi Curiae seculari. Nota hanc litteram contra eos, qui dixerunt degradatum statim exutum esse omni privilegio Clericali, nec opus esse ut tradatur Curiae seculari, prout communiter teneri asserunt Alciat. in d. c. Cum non ab homine, num. 108. de iudic. quem referunt Villalob. in sua Collectar. commun. opinio. littera c. n. 71. & Jul. Clar. in praxi criminali, s. fin. q. 36. vers. Scias autem: etenim cum degradatio fiat seculari potestate praesente, quando Episcopus pronunciat, ut iudex laicus in suo forum recipiat degradatum, tunc intelligitur facta traditio, ut dicitur in littera, unde bene Io. And. & sequaces in summo textu dicunt Clericum tradi Curiae seculari, quia degradatur seculari potestate praesente, & ei denunciatur, ut illum in suo forum recipiat. Salvari tamen possunt Doctores si dicamus non requiri, ut degradatus tradatur, idest actu consignetur in manibus Curiae secularis quia hoc fieri intelligitur per ipsam derogationem, & pronunciationem, ut supra: quod bene declarat Io. And. hic num. 3. in ver. Pronunciandum, dicens non solum fit degradatio, sed etiam pronunciatio verbalis, non tamen sit manualis traditio, sicut quidam dicunt, ne nam rigide iustitiae sanguinis confentire videatur Praetor, c. Clericus, & c. Sententia, de Cleric. vel Monach. & ita non fit traditio actualis, sed verbalis, secundum Abbatem Siculum num. 7.

In s. Pro illo verò ibi, in perpetuum carcerem ad agenda penitentiam cum includas. Nota hanc poenam carceris perpetui: nam, ut inquit Innoc. hic ad finem in ver. In perpetuum, Ecclesia non potest Clericis graviolem poenam imponere, quod etiam tenet Archid. in cap. in memoriam, num. 11. is dist. & Cardin. hic n. 3. quinimo ut dicit idem Cardin. in c. Cum non ab homine, n. 4. vers. Oppono, & postquam dicitur, n. 53. de iudiciis: huiusmodi poena destructionis in monasterium ad agenda penitentiam est loco ultimi supplicii, & proportionatur morti naturali, saltem in eo casu, in quo sic detrusus sustentatur pane doloris, & aqua angustiae, iuxta text. hic minor enim poena est statim mori, quam diu affigi, & saltem non sperari.

Ceterum adverte, quia Officiales, qui demandant Clericos in perpetuum carcerem non debent condemnatos ponere in tali loco, vel carcere, in quo vivere non possunt, sicuti sunt multi carceres Episcoporum Regni Franciae pro Clericis de atroci crimine damnatis, ubi non vivunt ultra sex, vel octo dies, quorum poena, seu mors est gravior patibulo suspensorum, cum peiori, & duriori morte magis languendo intereat. Et Officiales tali morte aliquos exponentes homicidae, & irregulares reputantur: magis enim est afflictiva illa mors,

mors, quæ cum longiori languore &c. *et Nihilominus, il secundo, de consecrat. d. 1. m. 5.* Unde Seneca (Acerbissimi aelteruditas, quæ pœnam trahit: licet à conuersione, misericordiam genus esse occidere) d. cap. *Nihil entor*; & ita in prædictis concludit Guliel. de Monte Laud. in Clem. prima, 55. *quæst. de pœnit. & remis.* quem ibi sequuntur Cardinal. no. 9. Anchar. n. 8. & 9. & Imol. n. 15. Henr. Boich. in hoc cap. nu. 4. Et hoc verissimum putat Anchar. *subsupra nu. 9.* cum de victu quotidiano, vel aliis vitæ necessariis tantum detrahatur, ut verisimiliter debeat mori: hoc enim occidere est, l. *Necare ff. de liber. agnosc. cap. Palse fame, 86. dist.* nec fuit intentio Canonum, dum ad penitentiam peragenda dant panem doloris, & aquam angustie voluisse ut homines citò morerentur, quia sic via indirecta exercerent Clerici iudicium sanguinis contra omnia iura, ut cap. *In Archiepiscopatu, de captor. & d. cap. Clericum, & cap. Sententiam, de Cler. vel Monach.* & faciunt hæc secundum Anchar. contra Episcopos, & Prælatos, qui Clericos de atroci crimine damnatos ponunt in gabis, vel in loco, in quo modico tempore verisimiliter vivere possunt ut ex hoc homicidia, & irregularitates sint censendi, ut dicit Laurentius. Ex quibus etiam patet quàm sit cavendum ab opinione quo-

ridam Modernorum, qui existimant Prælatos Regulares posse damnare subditum, ut fame pereat in carcere, præcipiendo aliis subditis, ne cibos ei deferant. inter quos Suarez, tom. 4. de Religion. lib. 2. cap. 10. n. 10. & 11.

Lector.

Hæc habui, quæ mihi olim collecta in quinque Decretalium Libros tecum Pontificio nutu iussus communicarem. in quibus si quid utile, aut bonum deprehendas, utere, nec id ingentio, vel labori meo in acceptis refer, sed æternæ Sapientie, quæ aperit os mutorum, & linguas infantium facit esse disertas: Si quid secus, & animadversione aliqua, vel severiore oculo dignum, ut humanus es, veniam imbecillitati humanæ, & infirmitati meæ ne deneges. Cæterum quicquid est, totum Sacrosanctæ Catholicæ & Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ Matris omnium fidelium, & Magistræ fidei, & veritatis iudicio, ac censure subiectum volo, ut si quid mihi exciderit dictum, scriptumve, quod vel minimum ab illius mente abire videatur, pro non dicto, scripto ve sit. Et ita profiteor, & testificor coram Deo, & Christo JESU, qui est super omnia benedictus in sæcula. Amen.

FINIS.

